

KAWASAN RUANG TERBUKA DAN PENGARUHNYA TERHADAP INTERAKSI KOMUNIKASI PENGHUNI FLAT SUNGAI PLAN, BINTULU

¹Syufiza Iskandar

²Jamilah Maliki

³Dayang Aizza Maisha Abang Ahmad

^{1,2&3}Fakulti Bahasa dan Komunikasi, Universiti Malaysia Sarawak, 94300, Kota Samarahan Sarawak

¹syufizaiskandar@gmail.com, ²mjamilah@unimas.my, ³aadamaisha@unimas.my

Tarikh dihantar: 13 Mei 2023 / Tarikh diterima: 30 Jun 2023

Abstrak Kesejahteraan komunikasi ruang terbuka dalam jiran merujuk kepada kualiti dan keberkesanan komunikasi yang berlaku di ruang awam yang dikongsi dalam sesebuah kawasan kejiranan. Sebilangan golongan penduduk kurang mengambil berat berkenaan kesejahteraan komunikasi diantara penduduk apabila di kawasan terbuka. Objektif kajian adalah untuk melihat hubungan komunikasi di kawasan terbuka yang menjadi tumpuan berinteraksi sesama penghuni flat Sungai Plan, Bintulu. Kajian dijalankan secara tinjauan melibatkan 155 responden yang merupakan penduduk dalam kalangan B40. Dapatan kajian mendapati aktiviti riadah mempunyai hubungan yang signifikan dengan interaksi di ruang awam di komuniti kejiranan dalam mewujudkan kesejahteraan komunikasi. Perhubungan yang positif ini menunjukkan bahawa dalam populasi kajian ini, secara relatif ruang terbuka dan aktiviti yang dilakukan di kawasan terbuka di sekitar flat kejiranan mempunyai hubungan yang lebih tinggi. Keakraban di antara kejiranan mempengaruhi komunikasi komuniti setempat dengan kejiranan mereka. Hal ini kerana, keakraban yang wujud adalah melalui hubungan yang terhubung daripada komunikasi penduduk yang seterusnya menghasilkan kesejahteraan komunikasi dalam komuniti. Kaedah kajian ini tidak dapat digeneralisasikan di kawasan perumahan rumah teres mahupun banglo kerana lebih spesifik kepada flat. Oleh itu, pengkaji di masa hadapan dicadangkan untuk mengkaji kesejahteraan komunikasi di flat-flat kos rendah khususnya di Malaysia. Kesimpulannya, penduduk di kawasan padat seperti flat mampu mewujudkan suasana hubungan yang baik dan berkenalan dengan lebih akrab antara satu sama lain di dalam komuniti flat itu sendiri.

Kata Kunci: kesejahteraan komunikasi, interaksi, flat kos rendah, ruang terbuka, kejiranan

Abstract *The well-being of open space communication in the neighborhood refers to the quality and effectiveness of the communication that occurs in shared open spaces within a neighborhood. Some groups of residents are less concerned about the well-being of communication between residents when in open areas. The objective of the study is to investigate the communication relationship in the open area that is the focus of interaction among residents of Sungai Plan flats, Bintulu. The study was conducted as a survey involving 155 respondents who are residents of the B40 group. The findings of the study found that leisure activities have a significant relationship with interactions in open spaces in neighborhood communities in creating well-being of communication. This positive relationship shows that, in this study population, relatively open spaces and activities performed in open areas around neighborhood flats have a higher relationship. The closeness between neighborhoods affects the communication of the local community with their neighborhood. This is because the familiarity that exists is through the connected relationship from the communication of the residents which in turn produces the well-being of communication in the community. This research method cannot be generalized in the residential areas of terraced houses or bungalows because it is more specific to flats. Therefore, researchers in the future are suggested to study the well-being of communication in low-cost flats, especially in Malaysia.*

In conclusion, residents in dense areas such as flats are able to create a good relationship atmosphere and get to know each other more intimately within the flat community itself.

Keywords: *well-being of communication, Interaction, Low-cost flats, Open spaces, Neighborhoods*

PENDAHULUAN

Tinggal di kediaman flat merupakan kawasan yang mewujudkan keharmonian dan perpaduan dalam kalangan kejiranan yang berbilang kaum. Walau bagaimanapun, ia juga boleh mendatangkan cabaran, seperti gangguan bunyi bising, kekurangan privasi atau ruang peribadi dan konflik dengan kejiranan. Keadaan itu penting untuk mempunyai komunikasi yang baik dengan jiran sekeliling untuk memastikan komuniti yang ada harmoni dan bahagia. Komunikasi yang berkesan dalam kejiranan flat melibatkan bukan sahaja komunikasi lisan tetapi juga komunikasi bukan lisan, seperti bahasa badan dan nada suara (Zamhari & Perumal, 2016). Adalah penting untuk menghormati, memiliki rasa empati, dan berfikiran terbuka apabila berkomunikasi dengan jiran untuk membina hubungan yang kuat dan dipercayai.

Kajian ini memfokuskan kepada kawasan flat kos rendah di sebuah kawasan di Sarawak iaitu di daerah Bintulu. Tinggal di flat boleh menjadi mudah dan praktikal, tetapi ia juga boleh menyebabkan individu menjadi terasing pada masa-masa tertentu. Untuk menggalakkan interaksi dan komunikasi dalam kalangan penduduk, adalah penting untuk mewujudkan ruang terbuka yang menggalakkan sosialisasi dan pembinaan komuniti (Ibrahim, 2017). Kawasan terbuka merupakan ruang awam yang boleh di akses oleh mana-mana penduduk sekitar seperti taman permainan, pusat sukan, jalan raya dan ruang awam di kawasan bandar untuk penduduk sekitar bergaul dan meningkatkan kesejahteraan komunikasi bersama penduduk (Md Alwi, 2016). Bukan itu sahaja, kawasan terbuka di kawasan flat kebiasaannya adalah koridor tingkat rumah, kawasan depan pintu rumah atau kawasan dobi di flat dan sebagainya. Kawasan tersebut boleh memainkan peranan penting dalam mempromosikan kesejahteraan komunikasi dengan menyediakan peluang kepada penduduk untuk berinteraksi antara satu sama lain dan membina hubungan yang bermakna (Farida, 2013).

Kesejahteraan komunikasi adalah merujuk kepada keamanan berbicara dengan selesa dalam menyampaikan dan menerima sesuatu dari seseorang yang berada di sekeliling (Brisson et al., 2019). Kehidupan bermasyarakat sememangnya memerlukan kesejahteraan komunikasi yang sesuai untuk diadaptasi dalam komuniti. Hal ini dikatakan kerana, Praktis kemahiran komunikasi yang baik membolehkan kejiranan mengembangkan dan mengekalkan perhubungan yang positif dan selesa (Dimmock et al., 2022). Bukan itu sahaja, kesejahteraan komunikasi juga perlu merangkumi emosi dan sosial seseorang individu untuk kualiti hidup yang baik. Kehidupan sejahtera dikaitkan juga dengan hubungan kejiranan yang boleh meningkatkan kesihatan emosi dan kepuasan hidup (Ross et al., 2019).

Salah satu cara untuk mewujudkan kawasan yang menggalakkan interaksi dan komunikasi adalah dengan menyediakan ruang tempat duduk seperti bangku, meja berkelah dan kerusi yang disusun di sekitar kawasan umum seperti taman rekreasi, kawasan riadah dan lain-lain. Malah, menyediakan kerusi di kawasan koridor rumah flat juga adalah salah satu inisiatif kejiranan untuk meluangkan masa bersama jiran dengan lebih erat. Dengan menyediakan tempat duduk yang selesa dan menarik, penduduk digalakkan untuk meluangkan lebih banyak masa di luar dan berinteraksi antara satu sama lain (Binoy, 2016). Pengunjung boleh berbual, mengadakan aktiviti permainan, atau menikmati hidangan bersama. Ini membantu mewujudkan semangat kemasyarakatan dan memupuk perasaan kekitaan dalam kalangan penduduk (Zamhari & Perumal, 2016).

Dengan mengambil bahagian dalam aktiviti luar seperti bersenam, projek berkebudan komuniti, zumba atau berjalan kaki di kawasan kejiranan, penduduk boleh berkumpul dan

berinteraksi antara satu sama lain dengan cara yang positif dan bermakna (Zieff et al., 2016). Melalui aktiviti ini, penduduk dapat membina hubungan dan menjalinkan hubungan dengan jiran tetangga. Rasa kemasyarakatan ini kemudiannya boleh membawa kepada peningkatan tahap penglibatan dalam inisiatif dan acara tempatan yang lain, seperti mesyuarat komuniti atau acara amal (Veitch et al., 2017). Selain itu, mengambil bahagian dalam aktiviti luar boleh membantu memupuk rasa bangga dan pemilikan dalam komuniti seseorang. Apabila penduduk secara aktif menyumbang kepada kerja-kerja mengindahkan dan penyelenggaraan kejiranan, penduduk berasa lebih sejahtera dan lebih berkemungkinan untuk melibatkan diri dalam usaha untuk meningkatkan komuniti penduduk (Dickes et al., 2010).

Tambahan pula, aktiviti luar juga boleh memberi peluang kepada penduduk yang berbeza latar belakang dan umur untuk berinteraksi dan berinteraksi antara satu sama lain (Abdullah & Ahmad, 2022). Ini boleh membantu untuk memecahkan halangan sosial dan menggalakkan komuniti yang lebih inklusif dan pelbagai. Walaupun di kawasan kediaman flat yang mungkin terdapat ruang terhad untuk taman besar atau kawasan luar, masih terdapat cara untuk mewujudkan kawasan lapang yang boleh memberi kelebihan kepada orang ramai untuk berinteraksi dengan kawasan kejiranan penduduk (Vásquez et al., 2019). Penduduk juga boleh menggalakkan aktiviti fizikal dan menyediakan tempat untuk berehat dan melegakan tekanan (Gidlow et al., 2012).

Jika dilihat peredaran masa penduduk dewasa makin kerap bersosial di media sosial seperti Facebook, Twitter dan sebagainya yang mungkin mengurangkan penduduk kepada aktiviti bersukan di luar atau sekitar kawasan rumah penduduk (Sulaiman & Badari, 2002). Bukan hanya penduduk dewasa, mungkin juga remaja yang mahu ingin dewasa di persekolahan juga kurang pendedahan aktiviti di luar hanya kerana lebih aktif dalam media sosial yang dapat menunjukkan identiti penduduk secara maya (Maliki et al., 2022) tanpa ada pendedahan aktiviti luar bersama masyarakat. Aktiviti luar juga boleh memberi impak positif kepada penglibatan masyarakat setempat dalam penghuni flat. Apabila orang ramai menyertai aktiviti luar, penduduk berpeluang bertemu dengan kejiranan dan melibatkan diri dengan orang lain dalam komuniti. Ini boleh membantu untuk membina hubungan, memupuk semangat kemasyarakatan, dan meningkatkan semangat kekitaan dalam kalangan penduduk (Ibrahim, 2017; Syariefudin et al., 2017).

Kawasan lapang boleh memberikan banyak kelebihan kepada orang ramai untuk berinteraksi dengan kawasan kejiranan mereka, mempromosikan sosialisasi dan komuniti sejahtera serta meningkatkan kualiti perpaduan hidup penduduk. kawasan lapang boleh memberikan banyak kelebihan kepada orang ramai untuk berinteraksi dengan kejiranan mereka dan menggalakkan semangat kemasyarakatan yang kuat (Badar & Bahadure, 2020). komuniti boleh berfungsi sebagai tempat untuk sosialisasi, aktiviti fizikal dan acara komuniti, serta suasana semula jadi untuk bersantai dan melegakan tekanan (Forrest et al., 2014). Walaupun di kawasan kejiranan flat, mewujudkan ruang terbuka boleh memberikan banyak kelebihan kepada orang ramai untuk berinteraksi dengan komuniti mereka dan menggalakkan semangat kekitaan yang kuat. Ruang yang lebih kecil ini boleh berfungsi sebagai tempat untuk sosialisasi, aktiviti fizikal dan acara komuniti, serta cara untuk menghargai dan meraikan watak unik kejiranan.

SOROTAN LITERATUR

Bagi kajian Schmidt et al. (2019) melihat hubungan antara ciri-ciri persekitaran yang dibina, interaksi sosial, dan berjalan kaki di kalangan warga emas yang tinggal di kejiranan sosioekonomi yang rendah di Copenhagen, Denmark mendapati bahawa interaksi sosial dikaitkan secara negatif dengan berjalan kaki, menyifatkan bahawa warga emas yang lebih

cenderung duduk ketika terlibat dalam aktiviti sosial. Kajian ini menggunakan kaedah Mix-method kepada 353 orang warga emas melalui soal selidik dan 11 orang terlibat dalam temubual di Copenhagen. Dapatan kajian mendapati, interaksi sosial secara negatif iaitu tiada dapatan signifikan dengan berjalan kaki secara aktif dalam kalangan warga emas di Copenhagen kerana menyifatkan bahawa apabila orang dewasa yang lebih tua terlibat dalam aktiviti interaksi sosial, penduduk cenderung untuk duduk tanpa terlibat dengan remaja atau penduduk dewasa yang lain. Reka bentuk *Neighborhood Open Spaces* (NOS) masa depan harus mengiktiraf kepentingan menyediakan ruang yang boleh dilalui khas untuk orang warga emas untuk lebih aktif dalam berkomunikasi secara menyeluruh.

Kajian Williams dan Hipp (2019) meneliti perkaitan antara ruang ketiga kejiranan, perpaduan dan interaksi jiran merentasi tahap kemiskinan penduduk yang berbeza. Ruang ketiga yang di maksudkan adalah kawasan riadah, koridor rumah, atau kawasan lapang di taman rekreasi yang luas. Data yang digunakan untuk data eksperimen adalah daripada *Wave I of the Los Angeles Family and Neighborhood Study* (LAFANS) serta data perniagaan berasaskan data daripada *Reference USA*. Dapatan kajian mendapati bahawa hubungan antara ruang ketiga dan perpaduan oleh interaksi jiran di kawasan yang kurang mampu mempunyai perkaitan yang signifikan. Walau bagaimanapun, apabila ia berkaitan dengan perkaitan antara ruang ketiga dan perpaduan, tiada kesan yang diperhatikan di kawasan kejiranan bukan miskin. Hal ini kerana keterlibatan penduduk untuk berkomunikasi di setiap kawasan akan berbeza-beza atas dasar pemikiran dan taraf hidup seseorang individu yang mungkin mengubah persepsi mereka bahawa komunikasi adalah atas interaksi bukan melibatkan kehidupan menyeluruh.

Ucci et al. (2022) dalam kajian menerangkan bahawa kanak-kanak dari keluarga kurang bernasib mampu juga perlu terdedah dengan interaksi sosial di kawasan persekitaran perumahan kediaman mereka. Namun, aspek persekitaran rumah seperti projek penerokaan komuniti tidak memperbaiki kawasan sekitar bagi tujuan kesejahteraan kanak-kanak dalam terhubung dengan komuniti tempatan mahupun di kawasan taman permainan. Dapatan kajian bagi kajian Ucci menyatakan bagaimana isu kelewatan dalam pembaikan dan pengurangan dalam piawaian perkhidmatan membaiki taman permainan, serta isu keterjangkauan, berkemungkinan mempunyai kesan yang mendalam terhadap kesejahteraan keseluruhan generasi kanak-kanak yang kurang bernasib baik dalam kesejahteraan mental penduduk melalui interaksi sosial. Pembentukan komunikasi kanak-kanak perlu di kuatkan melalui mental dan fizikal mereka melalui komunikasi dan beriadah bersama kejiranan yang sedikit sebanyak membantu dalam proses bercakap. Oleh kerana projek komuniti bagi kawasan kos rendah kadang kala tidak lengkap dengan kawasan rekreasi atau padang yang lapang bagi penduduk untuk beriadah atas dasar kekurangan kos atau tiada tanggungjawab dari pihak pentadbiran komuniti. Menurut Ucci, kanak-kanak yang kurang bernasib baik ini kebiasaannya akan ketinggalan dalam pelbagai semasa tumbuh besaran mereka kerana tiada kawasan yang strategik bagi mereka bergaul atau berinteraksi sesama kanak-kanak yang lain pada usia yang masih muda.

Kajian Salih dan Ismail (2018) pula memberikan gambaran keseluruhan penyelidikan sedia ada tentang nilai persekitaran semula jadi dan kawasan rekreasi hijau dalam menggalakkan interaksi sosial dan rekreasi luar. Kajian ini juga menggunakan kaedah analisis kandungan ringkasan kualitatif yang mengumpul data daripada lebih 25 sumber untuk memberikan pandangan menyeluruh tentang topik ini. Dapatan kajian ini mengesahkan bahawa interaksi sosial yang baik memerlukan ruang aktiviti fizikal yang sesuai yang mengambil kira kriteria seperti reka bentuk, aktiviti, akses dan pertautan, pentadbiran dan penyelenggaraan, lampiran tempat, dan ciri pengguna. Hal ini kerana masyarakat perlu saling mengenali antara satu sama lain melalui aktiviti di kawasan rekreasi yang menghubungkan ke semua komuniti tanpa perbezaan peringkat umur dan budaya. Oleh itu, Salih dan Ismail mendapati interaksi sosial penting bagi setiap individu untuk bersama dengan komuniti mereka

mahupun di kawasan rekreasi hijau seperti taman dipenuhi tumbuh-tumbuhan dan taman bunga komuniti.

KAEDAH KAJIAN

Kajian ini dijalankan secara kuantitatif menggunakan kaedah survei menerusi pengedaran borang soal selidik. Kesejahteraan komunikasi merupakan sesuatu kepentingan untuk mewujudkan perpaduan dalam kalangan penduduk flat. Populasi penduduk flat di Flat Sungai Plan, Bintulu seramai 1 626 orang penghuni flat tersebut (Pejabat Daerah Bintulu, 2020). Namun, seramai 155 orang penghuni telah dipilih sebagai sampel kajian ini (Creswell, 2009; V.R & Morgan W.D, 1970).

Kajian ini juga menggunakan pensampelan rawak iaitu pemilihan berdasarkan penduduk dewasa yang terdiri daripada ketua isi rumah, suri rumah atau wakil daripada salah satu keluarga. Pemilihan responden dibuat kerana penyelidik percaya responden ini dapat membekalkan maklumat yang berguna dan akan dapat memberi input untuk memahami objektif kajian (Creswell, 2009). Persampelan kajian yang akan digunakan berbentuk persampelan secara rawak mudah kerana persampelan ini merupakan cara yang adil dan saksama dalam memilih sampel. Malah, variasi maklumat diperoleh oleh pengkaji dalam pengumpulan data. Selain itu, kaedah persampelan secara rawak mudah ini telah memudahkan pengkaji untuk mendapatkan mana-mana responden dari penduduk sekitar kawasan penyelidikan.

Berdasarkan data yang di peroleh daripada Pejabat Daerah Bintulu (2020), penghuni flat Sungai Plan terdiri daripada penduduk perempuan adalah seramai 860 orang manakala penduduk lelaki seramai 761 orang. Malah, purata umur (median) penduduk di flat tersebut adalah berumur lingkungan 31 tahun. Penduduk yang dipilih menjadi responden adalah berumur 21 tahun sehingga 60 tahun ke atas. Golongan responden ini adalah golongan yang lebih cenderung untuk mengambil berat atau bertegur sapa di dalam kalangan kejiwaan mereka.

Pengedaran borang soal selidik kepada penduduk di flat secara bersemuka dan borang juga di edarkan atas talian kepada beberapa penduduk. Hasil pengumpulan data mendapat nilai Reabiliti Cronbach's Alpha iaitu hampir sempurna (0.958) dan nilai tersebut adalah nilai terbaik bagi reabiliti kajian kuantitatif.

Gambar 1: Kawasan Balai Raya, Pusat Sukan dan Koridor rumah yang dijadikan tempat tanaman pokok bunga di Flat Sungai Plan, Bintulu

DAPATAN KAJIAN

Demografi Responden

Jadual 1: Demografi Responden

Ciri-Ciri Demografi	Kekerapan	Peratusan (%)	
Jantina	Perempuan	125	80.6
	Lelaki	30	19.4
Umur	21-30 Tahun	13	8.4
	31-40 Tahun	56	36.1
	41-50 Tahun	82	52.9
	51-60 Tahun	4	2.6

N=155

Latar belakang responden pada Jadual 1 menunjukkan bilangan dapatan responden bagi edaran borang soal selidik mengikut penduduk kediaman flat di Perumahan Tanjung Kidurong, Bintulu iaitu seramai 155 orang responden dengan 125 orang (80.6%) responden perempuan lebih banyak berbanding responden lelaki iaitu 30 orang (19.4%). Taburan responden sebegini sudah dijangka kerana responden kebanyakannya terdiri daripada suri rumah (Amran et al., 2021).

Responden berumur 41 sehingga 50 tahun mempunyai skor seramai 82 orang (52.9%), diikuti oleh responden berumur 31 sehingga 40 tahun seramai 56 orang (36.1%). Manakala responden berumur 21 sehingga 30 tahun seramai 13 orang (8.4%) dan 51 sehingga 60 tahun seramai 4 orang (2.6%) sahaja. Penduduk yang berumur 41 sehingga 50 tahun merupakan

penduduk aktif yang berada di kawasan kejiranan (Zhang & Zhang, 2017). Hal ini kerana lingkungan umur tersebut merupakan kumpulan yang aktif dalam menjalankan aktiviti rukun tetangga serta melibatkan diri dalam urusan permasalahan dan pengaduan kejiranan (Abdullah & Ahmad, 2022).

Untuk mengukur hubungan kawasan ruang terbuka awam dengan aktiviti penduduk, tiga hipotesis dibina seperti berikut:

Hipotesis 1: Terdapat hubungan antara aktiviti di kawasan terbuka dengan keterlibatan komuniti setempat.

Hipotesis 2: Terdapat hubungan antara melakukan aktiviti di kawasan terbuka dengan lokasi rumah kediaman.

Hipotesis 3: Terdapat hubungan antara aktiviti dilakukan dengan berinteraksi di kawasan kejiranan.

Hubungan di antara aktiviti di kawasan terbuka dengan keterlibatan komuniti setempat

Jadual 2: Item Hubungan di antara aktiviti di kawasan terbuka dengan keterlibatan komuniti setempat

Correlations					
			Balai Raya	Gotong-royong	Taman permainan
	Kawasan Zumba	Correlation Coefficient	.991	.924**	.984**
		Sig. (2-tailed)	.	.000	.000
	Balai raya	Correlation Coefficient	.924**	.991	.912**
		Sig. (2-tailed)	.000	.	.000
	Taman permainan	Correlation Coefficient	.984**	.912**	.991
		Sig. (2-tailed)	.000	.000	.
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).					

Jadual 2 juga menunjukkan nilai korelasi Spearman yang positif melalui beberapa item iaitu Kawasan Zumba ($r = 0.991$), Balai raya ($r = 0.924$) dan Taman Permainan ($r = 0.984$) mempunyai nilai sangat kuat iaitu nilai yang menghampiri atau $R = 1.00$. Perhubungan yang positif ini menunjukkan bahawa dalam populasi kajian ini, secara relatif ruang terbuka dan aktiviti yang dilakukan di kawasan terbuka di sekitar flat kejiranan mempunyai hubungan yang lebih tinggi.

Jadual 3: Kawasan yang menjadi tempat berinteraksi kejrangan

Model	R	R ²	Perubahan R
Taman Permainan	.983	.981	.981
Balai Raya	.985	.984	.984
Kawasan Zumba	.987	.985	.985

N=155

Jadual 3 menunjukkan keputusan analisis data dengan menggunakan program SPSS menunjukkan bahawa secara signifikan ketiga-tiga variabel ini, iaitu Taman permainan ($r = 0.981$), Balai raya ($r = 0.984$) dan Kawasan Zumba ($r = 0.985$) merupakan kawasan terbuka yang membolehkan komuniti melakukan aktiviti bersama-sama serta tempat untuk berinteraksi. Pengkaji menolak hipotesis nol dan melaporkan bahawa keseluruhan variabel peramal itu menyumbang sebanyak 98.5% perubahan varians dalam interaksi di ruang sekitar kediaman [$F(3,151) = 81781.47, p < 0.05$]. Ini bermakna kawasan kejrangan flat Sungai Plan sangat kondusif dalam penyediaan tempat bagi penduduk melakukan aktiviti dan bergaul sesama jiran. Menurut (Abdullah & Ahmad, 2022) bahawa taman permainan merupakan salah satu kawasan tumpuan keluarga atau komuniti bagi menghubungkan ke semua warga tanpa membezakan agama mahupun etnik.

Jadual 4: Hubungan ruang terbuka yang menjadikan interaksi kejrangan bertegur sapa

ANOVA				
Model		df	F	Sig.
Taman Permainan	Regressio n	1	7887.70 7	.000b
	Residual	153		
	Total	155		
Balai Raya	Regressio n	2	15821.6 66	.000c
	Residual	152		
	Total	155		
Kawasan Zumba	Regressio n	3	81781.4 75	.000d
	Residual	151		
	Total	155		

N=155

Hasil analisis dalam jadual 4 menunjukkan bahawa secara signifikan, Taman permainan [$F(1,153) = 7887.70, p < 0.05$] sendiri menyumbang sebanyak 98.1% ($r = 0.981$) perubahan varians dalam ruang komunikasi. Kombinasi antara variabel Balai Raya [$F(2,152) = 15821.66, p < 0.05$] menyumbang sebanyak 99.5% ($r = 0.995$) dengan pertambahan peratus sebanyak

98.1% - 99.5% iaitu sebanyak 1.4%. Selain itu, apabila variabel peramal Kawasan Zumba [F(3,151) = 81781.48, $p < 0.05$] diambil kira bersama, ketiga-tiga variabel peramal itu menyumbang sebanyak 100.0% ($r = 1.00$) perubahan varians dalam interaksi di ruang terbuka kejiranan sekitar. Oleh itu, berdasarkan keputusan analisis regresi pelbagai di atas, melaporkan bahawa Taman Permainan, Balai Raya, dan Senaman merupakan kawasan serta aktiviti yang dijalankan bagi mengeratkan hubungan di antara kejiranan serta mudah untuk bertegur sapa dengan jiran tetangga mereka (Nguyen et al., 2020).

Hubungan antara melakukan aktiviti di kawasan terbuka dengan lokasi rumah kediaman

Jadual 5: Hubungan melakukan aktiviti di kawasan terbuka dengan lokasi rumah kediaman.

Model	R	R ²	Perubahan R
Kebun Komuniti	.978	.956	.955
Taman Permainan	.979	.959	.958

N=155

Jadual 5 menunjukkan keputusan analisis data dengan menggunakan program SPSS menunjukkan bahawa secara signifikan kedua-dua variabel ini, iaitu Kebun Komuniti ($r = 0.978$) dan Taman permainan ($r = 0.979$) yang menunjukkan bahawa jarak kediaman mempunyai hubungan dengan aktiviti dilakukan di sekitar seperti taman permainan. Pengkaji menolak hipotesis nul dan melaporkan bahawa keseluruhan variabel peramal itu menyumbang sebanyak 95.9% perubahan varians dalam interaksi di ruang sekitar kediaman [F(2,152) = 1763.98, $p < 0.05$].

Jadual 6: Hubungan melakukan aktiviti di kawasan terbuka dengan lokasi rumah kediaman.

Model		df	F	Sig.
Kebun Komuniti	Regression	1	3287.29 2	.000b
	Residual	153		
	Total	155		
Taman Permainan	Regression	2	1763.98 4	.000c
	Residual	152		
	Total	155		

N 155

Jadual 6 menunjukkan hasil analisis menunjukkan bahawa secara signifikan, Kebun komuniti [F(1,153) = 158.02, $p < 0.05$] sendiri menyumbang sebanyak 95.6% ($R = 0.956$) perubahan varians dalam ruang komunikasi. Kombinasi antara variabel Taman permainan [F(2,152) = 1763.98, $p < 0.05$] menyumbang sebanyak 95.8% ($r = 0.958$) dengan pertambahan peratus

sebanyak 95.6%-95.8% iaitu sebanyak 0.2%. Analisis ini terbukti signifikannya menolak hipotesis nul kerana lokasi kediaman amat penting dalam seseorang individu tersebut melakukan aktiviti di taman permainan perumahan yang sebenarnya boleh memberi ruang kepada penduduk flat lebih rancak untuk berkenalan dengan penduduk sekitar.

Hubungan antara aktiviti dilakukan dengan berinteraksi sesama kejiaran

Jadual 7: Hubungan di antara aktiviti dilakukan dengan berinteraksi di kawasan kejiaran.

Model	R	R ²	Perubahan R
Joging	.898	.897	.897
Zumba	.899	.898	.898

N=155

Jadual 7 menunjukkan keputusan analisis data dengan menggunakan program SPSS menunjukkan bahawa secara signifikan kedua-dua variabel ini, iaitu Joging ($r = 0.897$) dan Zumba ($r = 0.898$). Berdasarkan dapatan ini, hipotesis nol adalah ditolak. Kesemua variabel peramal iaitu Joging dan Zumba menyumbang sebanyak 89.8% perubahan varians dalam interaksi di ruang sekitar kediaman [$F(2,152) = 1763.98, p < 0.05$]. Dapatan menunjukkan bahawa interaksi bermula daripada aktiviti riadah dan menyapa jiran semasa di kawasan awam merupakan salah satu kebaikan yang mencetus kesejahteraan komunikasi penduduk.

Jadual 8: Hubungan di antara aktiviti dilakukan dengan interaksi di kawasan kejiaran

Model	df	F	Sig.	
Joging	Regression	1	45892.602	.000b
	Residual	153		
	Total	154		
Zumba	Regression	2	549513.35 1	.000c
	Residual	152		
	Total	154		

N=155

Hasil analisis Jadual 8 menunjukkan bahawa secara signifikan, joging [$F(1,153) = 45892.60, p < 0.05$] sendiri menyumbang sebanyak 89.7% ($R = 0.897$) perubahan varians dalam ruang penduduk untuk komunikasi. Kombinasi antara variabel Zumba [$F(2,152) = 549513.35, p < 0.05$] menyumbang sebanyak 89.8% ($r = 0.898$) dengan pertambahan peratus sebanyak 89.7%-89.8% iaitu sebanyak 0.1%. Analisis ini terbukti secara signifikannya menolak hipotesis nol kerana aktiviti berjoging yang dilakukan di kawasan kejiaran didapati boleh menyatukan penduduk di kawasan tempat tinggal. Hal ini demikian kerana aktiviti ini menggalakkan individu di Kawasan Flat Sungai Plan untuk sering bertegur sapa sesama sendiri. Aktiviti riadah seperti joging dan Zumba turut membantu menggalakkan setiap individu yang kurang mengenali kejiaran dapat bertegur sapa dan berinteraksi dengan lebih rancak (Fazli et al., 2018). Seseorang individu tersebut melakukan aktiviti di taman permainan perumahan yang sebenarnya boleh memberi ruang kepada penduduk flat lebih rancak untuk berkenalan dengan penduduk sekitar.

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

Interaksi di kawasan lapang memainkan peranan penting dalam membantu orang ramai kekal berhubung dan membina semangat kemasyarakatan di kawasan kediaman (Badar & Bahdure, 2020). Kawasan kejiranan pasti akan banyak aktiviti yang di anjurkan atau dilakukan bagi mengeratkan silaturahim sesama komuniti (Forrest et al., 2014). Analisis menunjukkan aktiviti di kawasan terbuka mempunyai hubungan signifikan dengan keterlibatan komuniti. Kawasan yang menjadi petunjuk utama di Flat Sungai Plan ini adalah Taman permainan di mana aktiviti penduduk kawasan tersebut dalam berinteraksi sangat tertumpu di kawasan taman permainan di sekitar flat tersebut. Hajzeri (2021) juga menyatakan dalam dapatan kajian nya bahawa taman permainan atau taman tempatan boleh menyokong pembangunan interaksi sosial di kawasan bandar.

Manakala Zhang et. al (2017) sependapat dalam kajian nya bahawa kekurangan tanah atau kurang penyediaan ruang awam di kawasan kejiranan akan mengurangkan interaksi sosial penduduk. Ruang terbuka seperti taman permainan juga boleh memberi peluang kepada penduduk yang berbeza umur untuk berhubung dan berinteraksi. Sebagai contoh, taman permainan boleh menyatukan keluarga dengan kanak-kanak kecil dan warga emas yang gemar menonton mereka bermain. Ini boleh membantu menggalakkan hubungan antara generasi dan memecahkan halangan umur. Menurut Nguyen et. al (2020) pula berbeza ini mungkin kerana unit kediaman yang di kaji tidak mempunyai ruang kongsi terbuka di sekeliling bangunan yang membolehkan orang ramai tinggal untuk perbualan yang lebih lama. Kehadiran halaman kecil di sekeliling bangunan, serta taman sayur-sayuran yang besar yang dibina sendiri dalam jarak berjalan kaki, boleh menjelaskan peratusan tinggi untuk berbual panjang dan aktiviti bersama.

Hasil analisis menunjukkan bahawa jarak kediaman mempunyai hubungan signifikan dengan aktiviti dilakukan di sekitar seperti taman permainan, balai raya seperti menjalankan aktiviti zumba dan bersukan serta kawasan terbuka yang lain. Ini menunjukkan semakin dekat rumah seseorang itu dengan taman permainan atau pusat sukan lebih kerap seseorang itu untuk melakukan aktiviti di kawasan berdekatan dengan rumah mereka. Kenyataan ini di kaitkan dengan kajian Bazrafshan et al. (2021) yang menyatakan melalui analisis menerangkan cara orang menonjolkan diri mereka terutamanya interaksi sosial terhadap orang sekeliling apabila bergerak dalam struktur taman bandar yang berbeza. Selain itu, kajian Bakar dan King, (2010) menyatakan bahawa tiada interaksi sosial dalam ruangan ketiga di kawasan flat PR1MA yang dikaji oleh pengkaji kerana ketiadaan ruangan awam yang baik dan luas berdekatan dengan lokasi rumah untuk penduduk di situ melakukan riadah atau interaksi yang baik terutamanya di dalam lokasi kawasan kejiranan mereka. Selain itu, Murillo et al. (2019) berpandangan berbeza di mana apabila seseorang itu menggunakan ruangan di setiap penjuru kawasan awam di kediaman tetapi akan ada kejiranan yang lebih memilih tempat yang lebih selesa untuk melakukan aktiviti senaman misalnya di kawasan yang jauh dari lokasi kediaman atau tempat awam yang sunyi bagi fokus terhadap aktiviti dilakukan. Bukan hanya interaksi sahaja di ambil kira oleh kejiranan tetapi mereka akan melihat juga keperluan mereka untuk aktiviti secara sendirian tanpa gangguan (Yi et al., 2016).

Aktiviti riadah menunjukkan mempunyai hubungan yang signifikan dengan interaksi. Aktiviti yang dijalankan di kejiranan kebiasaannya zumba, pergaulan di lapangan sukan, kawasan dobi dan koridor rumah sepertinya harus di tingkatkan. Kenyataan ini merujuk juga Abdullah dan Ahmad (2022) menyatakan dalam dapatan kajian bahawa keperluan ruang sosial dalam kejiranan adalah kritikal dan tidak boleh diabaikan untuk mengelakkan penurunan interaksi sosial antara komuniti. Akibatnya, ruang kejiranan dianggap sebagai tempat di mana komuniti boleh mencapai kualiti hidup yang tinggi melalui interaksi sosial dan aktiviti fizikal seperti bersenam yang seimbang, serta penerimaan dan adab yang positif (Gidlow et al., 2012).

Apabila mereka bentuk ruang kejranaan seperti lapangan sukan dan balai raya, adalah penting untuk mempertimbangkan keperluan manusia, watak alam sekitar, nilai estetik, semangat kekitaan dan kebolehannya untuk menyediakan kualiti hidup yang lebih baik. Untuk mewujudkan persekitaran yang menyeronokkan, memainkan peranan dalam menggalakkan interaksi sosial, dan menekankan aktiviti fizikal dalam kalangan penduduk (Veitch et al., 2017). Ruang kejranaan yang berkualiti, menurut Zieff et al. (2016), berkemungkinan meningkatkan peluang untuk belia untuk aktif secara fizikal seperti bersukan dan terlibat secara sosial.

Kajian ini tertumpu kepada bagaimana setiap ruangan kawasan flat yang sederhana kecil membentuk sesebuah aktiviti bersama dan menjalinkan hubungan yang baik dalam kalangan penduduk sekitar. Majoriti aktiviti sosial berlaku di kawasan lalu-lalang, dengan ketara lebih sedikit berlaku di tempat duduk dan ruang yang tidak jelas dalam ruangan awam untuk penduduk melakukan riadah atau interaksi sosial (Dickes et al., 2010). Dari segi peratusan interaksi sosial penduduk di balai raya dan aktiviti masing-masing di taman permainan berada pada kedudukan pertama dan kedua, dan jauh lebih tinggi daripada jenis ruang yang lain. Kenyataan ini di sokong oleh Williams dan Hipp (2019) di mana kebanyakan aktiviti sosial berlaku di kawasan penduduk lalu lalang seperti kawasan umum, terutamanya di tengah-tengah bangunan, akan menggalakkan penduduk menggunakannya. Pusat ini berfungsi sebagai titik fokus untuk semua laluan peredaran menegak yang digunakan dalam kediaman bertingkat tinggi, seperti ruang tangga atau, secara lebih luas, lif.

Kesejahteraan komunikasi juga berkaitan dengan keupayaan individu atau komuniti untuk berkomunikasi dengan orang lain yang berbeza, termasuk orang yang berlainan bangsa, agama, atau bahasa (Ibrahim, 2017). Dengan kata lain, kekerapan interaksi lebih mengeratkan lagi hubungan kejranaan. Penyelidik juga mempunyai limitasi di mana kaedah bagi kajian ini tidak dapat digeneralisasikan di kawasan kediaman seperti kawasan rumah teres atau banglo. Oleh itu, pengkaji di masa hadapan dicadangkan untuk mengkaji kesejahteraan komunikasi di flat-flat kos rendah khususnya di Malaysia. Kesimpulannya, penduduk di kawasan padat seperti flat mampu mewujudkan suasana hubungan yang baik dan berkenalan dengan lebih akrab antara satu sama lain di dalam komuniti flat itu sendiri.

RUJUKAN

- Abdullah, S., & Ahmad, H. (2022). The Significance of Social Space in Vertical Neighbourhoods in Malaysia. *Journal of Islamic, Social, Economics and Development*, 7(44), 90–100. <https://doi.org/10.55573/JISED.074409>
- Amran, I. N. A., Saari, Z., Elias, Z. A., & Rosli, N. A. M. (2021). Cabaran kesejahteraan suri rumah berpendidikan tinggi. *International Journal for Studies on Children, Women, Elderly and Disabled*, 143–151.
- Badar, R., & Bahadure, S. (2020). Neighbourhood open spaces for social cohesion. *E3S Web of Conferences*, 170, 1–6. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202017006019>
- Bakar, M. E. bin A., & King, N. K. (2010). *Social Interaction and Third Space Relationship in Vertical Housing in Malaysia*. https://www.researchgate.net/profile/RoshidaMajid/publication/337971568_Social_Interaction_and_Third_Space_Relationship_in_Vertical_Housing_in_Malaysia/links/5ecfa1e0299bf1c67d248963/Social-Interaction-and-Third-SpaceRelationship-in-Vertical-Housing-in-
- Bazrafshan, M., Tabrizi, A. M., Bauer, N., & Kienast, F. (2021). Place attachment through interaction with urban parks: A cross-cultural study. *Urban Forestry and Urban Greening*, 61. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127103>
- Binoy, K. D. (2016). *The Effect of Psycho-educational Intervention based on PERMA Model on Enhancing Well-being among the Syro-Malabar Migrant Youth in Bangalore*.

- Brisson, D., Peña, S. L., Mattocks, N., Plassmeyer, M., & McCune, S. (2019). Effects of the your family, Your neighborhood intervention on neighborhood social processes. *Social Work Research*, 43(4). <https://doi.org/10.1093/swr/svz020>
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Sage Publications.
- Dickes, P., Valentova, M., & Borsenberger, M. (2010). *Construct Validation and Application of a Common Measure of Social Cohesion in 33 European Countries*. 451–473. <https://doi.org/10.1007/s11205-009-9551-5>
- Dimmock, J., Krause, A. E., Rebar, A., & Jackson, B. (2022). Relationships between social interactions, basic psychological needs, and wellbeing during the COVID-19 pandemic. *Psychology and Health*, 37(4), 457–469. <https://doi.org/10.1080/08870446.2021.1921178>
- Farida, N. (2013). Effects of outdoor shared spaces on social interaction in a housing estate in Algeria. *Frontiers of Architectural Research*, 2(4), 457–467. <https://doi.org/10.1016/j.foar.2013.09.002>
- Fazli, A., Bajunid, I., Abbas, M. Y., & Nawawi, A. H. (2018). Social Cohesion of the Malaysian Cul-de-sac Neighborhoods: Brief critical review of concepts. *Asian Journal of Environment-Behaviour Studies*, 3(7), 137. <https://doi.org/10.21834/aje-bs.v3i7.267>
- Forrest, R., Torunczyk-ruiz, S., Forrest, R., & Kearns, A. (2014). *Social cohesion , social capital and the neighbourhood Related papers Urban Studies*.
- Gidlow, C. J., Ellis, N. J., & Bostock, S. (2012). Development of the neighbourhood green space tool (NGST). *Landscape and Urban Planning*, 106(4), 347–358. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2012.04.007>
- Hajzeri, A. (2021). The management of urban parks and its contribution to social interactions. *Arboricultural Journal*, 43(3), 187–195. <https://doi.org/10.1080/03071375.2020.1829373>
- Ibrahim, M. Y. (2017). Pengaruh amalan komunikasi terhadap penglibatan belia dalam kesukarelawanan. *Malaysian Journal of Society and Space*, 13(4), 80–92. <https://doi.org/10.17576/geo-2017-1304-08>
- Krejcie V.R., & Morgan W.D. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Maliki, J., Mustaffa, N., Ali, M. N. S., & Samani, M. chairil. (2022). Identiti Menerusi Media Sosial : Konstruksi , Konteks Dan Hubungannya Dengan Aspek Pengetahuan. *Jurnal Komunikasi Borneo*, 10, 71–86.
- Md Alwi, N. (2016). *Ruang Terbuka Hijau : Observing Green Social Spaces in Central Jakarta. January 2016*. <https://doi.org/10.14456/jucr.2016.3>
- Murillo, R., Doss, D., Yanez, J., & Ortega, L. (2019). The Association between Seeing People Walk and Neighborhood Social Cohesion. *Health Behavior and Policy Review*, 6(2), 174–181. <https://doi.org/10.14485/hbpr.6.2.6>
- Nguyen, Q. M., Doan, T. T., Ta, Q. H., Nguyen, M. T., Phan, T. H., Chu, N. H., & Pham, T. T. H. (2020). Identifying and assessing the attractiveness of public spaces for the youth as a key factor to help establish social sustainability—case studies from hanoi. *Lecture Notes in Civil Engineering*, 80, 159–173. https://doi.org/10.1007/978-981-15-5144-4_12
- Pejabat Daerah Bintulu. (2020). *Populasi Penduduk Bintulu*.
- Ross, A., Talmage, C. A., & Searle, M. (2019). Toward a Flourishing Neighborhood: the Association of Happiness and Sense of Community. *Applied Research in Quality of Life*, 14(5), 1333–1352. <https://doi.org/10.1007/s11482-018-9656-6>
- Salih, S. A., & Ismail, S. (2018). Criteria for Public Open Space Enhancement to Achieve Social Interaction: A Review Paper. *IOP Conference Series: Materials Science and*

- Engineering*, 291(1). <https://doi.org/10.1088/1757-899X/291/1/012001>
- Schmidt, T., Kerr, J., & Schipperijn, J. (2019). Associations between neighborhood open space features and walking and social interaction in older adults-a mixed methods study. *Geriatrics (Switzerland)*, 4(3).
<https://doi.org/10.3390/geriatrics4030041>
- Sulaiman, N., & Badari, S. A. . (2002). Penggunaan lestari dan kualiti hidup: ke arah kehidupan yang lebih sejahtera. *Jurnal Pengguna Malaysia*.
- Syariefudin, M., Nor, M. M., Rizal, A., Mohd, B., Binti, F., & Husain, C. (2017). *Konsep Komuniti Dan Perkembangannya : 12(3)*.
- Ucci, M., Ortegon-Sanchez, A., Mead, N. E., Godward, C., Rahman, A., Islam, S., Pleace, N., Albert, A., & Christie, N. (2022). Exploring the Interactions between Housing and Neighbourhood Environments for Enhanced Child Wellbeing: The Lived Experience of Parents Living in Areas of High Child Poverty in England, UK. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(19).
<https://doi.org/10.3390/ijerph191912563>
- Vásquez, E., Murillo, R., & Echeverria, S. (2019). Neighborhood social cohesion and walking limitations in ethnically diverse older latinos in the United States. *Ethnicity and Disease*, 29(2). <https://doi.org/10.18865/ed.29.2.247>
- Veitch, J., Salmon, J., Deforche, B., Ghekiere, A., Van Cauwenberg, J., Bangay, S., & Timperio, A. (2017). Park attributes that encourage park visitation among adolescents: A conjoint analysis. *Landscape and Urban Planning*, 161, 52–58.
<https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2016.12.004>
- Williams, S. A., & Hipp, J. R. (2019). How great and how good?: Third places, neighbor interaction, and cohesion in the neighborhood context. *Social Science Research*, 77, 68–78. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2018.10.008>
- Yi, S. S., Trinh-Shevrin, C., Yen, I. H., & Kwon, S. C. (2016). Racial/ethnic differences in associations between neighborhood social cohesion and meeting physical activity guidelines, United States, 2013-2014. *Preventing Chronic Disease*, 13(12).
<https://doi.org/10.5888/pcd13.160261>
- Zamhari, S. K., & Perumal, C. (2016). *Cabaran dan strategi ke arah pembentukan komuniti lestari*. 12(12), 10–24.
- Zhang, Z., & Zhang, J. (2017). Perceived residential environment of neighborhood and subjective well-being among the elderly in China: A mediating role of sense of community. *Journal of Environmental Psychology*, 51, 82–94.
<https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2017.03.004>
- Zieff, S. G., Chaudhuri, A., & Musselman, E. (2016). Creating neighborhood recreational space for youth and children in the urban environment: Play(ing in the) Streets in San Francisco. *Children and Youth Services Review*, 70, 95–101.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.09.014>